

[Dose.]

udøvere vel kommer ind under statens lønnings- og pensionsordning, men ikke er statstjenestemænd, og derfor forekommer det ikke mig ganske naturligt, at man uden videre overfører den skæve ordning, statens og kommunens tjenestemænd lever under, på dette område.

Uden at komme ind på principielle betragtninger om vor stilling dertil og uden at spå — for profet er jeg ikke — om kommende ændringer i den retning efter forhandlinger med tjenestemændenes organisationer tror jeg dog, at vi en dag vil opleve, at man betaler lige løn for lige arbejde og på anden måde ordner problemet med statens og kommunernes forpligtelse til at lette særlige forsørgerbyrder.

Jeg tror faktisk, at jeg her er enig ikke alene med kvindeorganisationerne, men også naturligt med tjenestemandorganisationerne. Der sidder for tiden et udvalg, hvori også rigsdagen er repræsenteret, og behandler disse problemer, og jeg håber, at udvalget en dag vil nå til en løsning, der kan tilfredsstille parterne i den sag, og at drøftelserne i dette udvalg vil vise, om det er praktisk gørligt at ændre på dette punkt.

Givet er det, at det vil koste flere penge. Jeg går ud fra som en selvfølge, at hvis reglerne om lønninger for forsørgere og ikke-forsørgere bliver ændret, vil de samme regler naturligt også komme til at gælde for jordemødrene.

Lad mig iøvrigt udtale min anerkendelse af den ligeberettigelsesånd, der fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om udøvelse af jordemodergerning; i slutningen af det stykke, der er benævnt „Til § 1“, står der — med formandens tilladelse vil jeg gerne citere —:

„Til spørgsmålet om, hvorvidt jordemodergerning — bortset fra lægers ydelse af fødselshjælp — bør kunne udøves af mænd, er der ikke taget udtrykkelig stilling, men man skal dog bemærke, at lovforslaget ikke udelukker en sådan mulighed.“

En udtalelse som denne af den højtærede indenrigsminister virker stærkt beroligende på mig. Det er altså ikke alene den højtærede kvindelige justitsminister, der for en ordens skyld tænker på os mænd. Billedligt talt står vi her ved en korsvej.

Hvad angår den betaling, der skal ydes jordemødrene, der nu får pligt til at behandle enhver fødende kvinde uden at have den tidligere ret til på forhånd at frigøre sig for pligten til at betjene enkelte — og jeg synes, den nye regel er god —, vil det nok være

nødvendigt i udvalget nærmere at få udregnet nogle eksempler på, hvorledes taksterne vil virke for de fødende kvinder, forsåvidt angår de tilfælde, i hvilke taksterne ikke er reguleret gennem sygekassernes overenskomster; de samme takster skal jo, såvidt jeg forstår, gælde også for betjeningen af kvinder, som det offentlige må betale jordemoderhjælp for.

Iøvrigt vil jeg gerne om selve lovforslagets principper gøre et par bemærkninger.

Det kunne synes mærkeligt, at man ved lov vil fastsætte løn for en arbejdsydelse, som man endnu ikke har tilendebragt undersøgelsen af. Når jeg siger „endnu ikke“, er det, fordi det materiale, jeg har haft til rådighed, tilsyneladende ikke viser det. Forinden de her foreliggende lovforslag kommer til endelig afgørelse, vil det være formålstjenligt at se nærmere på jordemødrenes arbejde, og det går jeg ud fra at det af indenrigsministeriet nedsatte udvalg allerede har gjort. Der er ingen tvivl om, at der i den sidste snes år er sket en større udvikling på dette område. Det vil derfor være naturligt, at man ser på denne side af sagen, før man skrider til en ændring af aflønningen. Forholdet er nemlig det, at arbejdet i jordemodererhvervet efterhånden er blevet betydeligt formindsket. Medens jordemødrene før var ene ved langt de fleste fødsler, tilkalder de nu ved 77 pct. af alle fødsler lægeassistance. Jordemoderen aflastes altså i sit ansvar ved selve fødslen. Samfundet belastes med en udgift til jordemoderhjælp og en udgift til lægehjælp ved fødslen; og disse udgifter kommer fortrinsvis til at hvile på sygekasserne, hvis medlemmer har den laveste indtægt i vort samfund i dag. Det er min opfattelse, at lægehjælp ved fødsler er nødvendig. Spørgsmålet er, om vi længere behøver at have specielt uddannede kvinder til at bistå ved fødsler, når der i langt de fleste tilfælde er læge tilstede.

Også selve arbejdet hos barselskvinden er blevet betydeligt indskrænket. Vi har hjemmesygeplejersker og husmoderafløsere, som går til hånd i hjemmene, og vi har sundhedsplejersker, der tilser det nyfødte barn snarest muligt efter fødslen. Spørgsmålet er derfor, om det er nødvendigt yderligere at understøtte distriktsjordemodervæsenet, således som man gør det her; i alle tilfælde burde man vel først tage stilling til spørgsmålet om distriktsjordemødrenes arbejde. Var det ikke betimeligt også af hensyn til jordemødrene, der vel ikke er interesseret i at se deres erhverv skrumpe ind, at man fastlagde arbejdet under hensyntagen til de vilkår, hvorunder befolkningen nu ønsker